

Raadsvoorstel

Commissievergadering	: Samenleving
Titel	: Toekomstvisie Ooststellingwerf 2040
Portefeuillehouder/Teamleider	: Burgemeester Jack Werkman / Lea Limonard
Extern zaak ID (zaakcode)	: 0085244477

Datum collegevergadering

18 november 2025

Voorgesteld besluit

1. De Toekomstvisie Ooststellingwerf 2040 vast te stellen en daarmee:
 - a. Te bepalen dat de Toekomstvisie leidend is bij nieuw beleid, plannen en investeringen.
 - b. In elk beleidsdocument een paragraaf op te nemen waarin expliciet wordt toegelicht hoe het beleid aansluit bij de Toekomstvisie 2040.
 - c. De Toekomstvisie op te nemen als vast onderdeel in de P&C-cyclus.
2. Het college de opdracht te geven elke twee jaar de raad te informeren over de voortgang van de Toekomstvisie en elke vier jaar de voortgangsinformatie zo nodig te combineren met een voorstel over bijstelling van de algehele Toekomstvisie.
3. Het college de opdracht te geven de uitvoering van de Toekomstvisie op te pakken door een denktank in te stellen die samen met de gemeente een tweejaarlijkse Toekomstagenda (actieagenda) opstelt met concrete acties en middelen, die ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.

Openbaar

Ja, actief + persbericht

Inleiding

Er komen grote uitdagingen op ons af. De woningnood is hoog, de arbeidsmarkt krijgt het steeds zwaarder. Jongeren trekken weg uit Ooststellingwerf, er worden minder kinderen geboren en ouderen worden steeds ouder. De effecten daarvan zijn nu al merkbaar en vormen voor de komende jaren echt een grote uitdaging.

Om richting te geven aan deze ontwikkelingen heeft u in de Kaderbrief 2025 financiële middelen beschikbaar gesteld om te komen tot een Toekomstvisie 2040 voor Ooststellingwerf. Met deze visie willen we niet afwachten wat er op ons afkomt, maar zelf koers zetten en regie houden over onze toekomst. En we maken het makkelijker om integrale keuzes te maken. Zo bouwen we aan een toekomstbestendig Ooststellingwerf, waarin we onze kwaliteiten vasthouden en versterken. Met andere woorden de Toekomstvisie is een richtinggevend koersdocument voor al het beleid van de gemeente in de komende jaren.

Argumenten

1.1 De Toekomstvisie is ontwikkeld met brede maatschappelijke inbreng.

De Toekomstvisie is het resultaat van een gefaseerd en zorgvuldig proces met betrokkenheid van vele partijen. In paragraaf 3.1 van de Toekomstvisie staat hoe dit proces er uit zag en welke partijen betrokken zijn. In de reactienota leest u de inhoudelijke aandachtspunten die zijn ingebracht door inwoners, plaatselijk belangen, verenigingen, maatschappelijke organisaties en de gemeenteraad. Verder vindt u daar het advies van de Adviesraad Sociaal Domein en de inbreng van het Ondernemers Collectief Ooststellingwerf (OCO). In de reactienota kunt u ook lezen wat wij met alle inbreng (inclusief die van de bespreking dd 8 oktober in de commissie samenleving) hebben gedaan.

1.2 De Toekomstvisie is mede gebaseerd op externe expertise en data.

Naast de brede maatschappelijke inbreng en de reacties in de commissie samenleving analyseerden we ook trends en cijfers over onze gemeente en haar inwoners. In de bijlagen bij de Toekomstvisie vindt u de trendanalyse van het Planbureau Fryslân en twee onderzoeken door bureau Louter (naar woonaantrekkelijkheid voor jongvolwassenen en de behoefte aan bedrijventerreinen). Verder maakten we gebruik van de resultaten van diverse onderzoeken naar de beleving van onze inwoners (burgerpeiling, enquêtes, gesprekken tijdens de open dag).

1a.1 De Toekomstvisie biedt houvast bij nieuw beleid, plannen en investeringen.

Met de Toekomstvisie is er samenhang tussen alle beleidsvelden en werken we doelgericht aan vijf richtinggevend keuzes voor Ooststellingwerf. Met de visie bepalen we wat we echt belangrijk vinden voor Ooststellingwerf. Dat helpt om prioriteiten te stellen, middelen gericht in te zetten (geen versnippering) en helpt ons de lange termijn in het oog te houden bij elke beslissing.

1b.1 Door in elk beleidsdocument een paragraaf op te nemen waarin expliciet wordt toegelicht hoe het beleid aansluit bij de Toekomstvisie 2040 gebruiken we de Toekomstvisie echt als kompas.

Door deze koppeling expliciet te maken blijft het niet bij papier, maar passen we de Toekomstvisie actief toe in de uitvoering. Dit vergroot de samenhang, geeft focus en maakt zichtbaar hoe beleidskeuzes bijdragen aan de koers voor de langere termijn.

1c.1 Door de visie jaarlijks mee te nemen in de planning- en controlcyclus verbinden we de langetermijnvisie aan de jaarlijkse planning en begroting.

Zo kunnen we de voortgang volgen, bijsturen waar nodig en de visie levend houden als kompas voor de gemeentelijke ontwikkeling.

2.1 De raad houdt het primaat om richting te geven en bij te sturen.

Door het college de opdracht te geven om elke twee jaar de raad te informeren over de voortgang en elke vier jaar de voortgangsinformatie zo nodig te combineren met een voorstel over bijstelling van de algehele Toekomstvisie blijft de raad aan zet als het gaat om de koers en de kaders. En zo blijft de visie ook actueel en bestuurlijk relevant.

3.1 Door de Toekomstvisie uit te werken in een Toekomstplan (actieagenda) vertalen we de vijf strategische keuzes uit de Toekomstvisie in prioriteiten, concrete doelen en acties.

De uitwerking van de Toekomstvisie gebeurt in een tweejaarlijks Toekomstplan, een soort actie-agenda. Daarin geven wij als gemeente, maar ook andere partijen (ondernemers, maatschappelijke organisaties) aan wat ieder de komende twee jaren concreet doet om de Toekomstvisie dichterbij te brengen.

3.2 Door te werken met een denktank borgen we de structurele betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De Toekomstvisie kan alleen slagen als we samenwerken met inwoners, ondernemers en organisaties. Om dit te realiseren gaan we werken met een denktank waarmee we de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties structureel borgen (zie paragraaf 3.3 Toekomstvisie). De denktank is de komende jaren een vaste sparringpartner voor het college en de ambtelijke organisatie bij het concreet maken van de Toekomstvisie door middel van het Toekomstplan (actieagenda). De denktank heeft geen besluitvormende, maar wel een adviserende en activerende rol.

3.3 De raad stelt de prioriteiten vast.

De gemeenteraad blijft verantwoordelijk voor het bepalen van de koers en de kaders. De raad geeft straks akkoord op de prioriteiten en de acties in het Toekomstplan, voor zover de gemeente eigenaar is van de

acties. Ondernemers of maatschappelijke organisaties kunnen immers ook eigenaar zijn van acties (zie paragraaf 3.3 Toekomstvisie). De raad neemt kennis van de acties die andere partijen oppakken.

Kanttekeningen

1.1 Niet alle partijen hebben gereageerd.

Hoewel we vele partijen actief hebben uitgenodigd en herinnerd om te reageren op de eerste grove schets en daarna op de concept-Toekomstvisie, hebben niet alle partijen van deze uitnodiging gebruik gemaakt. We hebben met de reacties die wél binnenkwamen zorgvuldig rekening gehouden.

2.1 Het kost tijd om alle beleidsvelden volledig af te stemmen op de koers.

De Toekomstvisie gebruiken we als richtinggevend koersdocument voor al het beleid van de gemeente voor de komende jaren. Dit betekent niet dat we bestaande beleidsvisies in de loop van de komende jaren waar nodig aanpassen om in lijn te blijven met de koers. Dit gebeurt op natuurlijke momenten, bijvoorbeeld als de termijn van een visie afloopt. Het kost dus tijd voordat alle beleidsvelden volledig zijn afgestemd op de nieuwe koers.

3.1 Niet alles kan tegelijk.

Niet alle ambities kunnen tegelijk worden uitgevoerd; prioritering blijft noodzakelijk. Daarom gaan we werken met een tweejaarlijks Toekomstplan waarin prioriteiten worden gesteld.

Financiële toelichting

- De vaststelling van de visie zelf heeft geen directe financiële gevolgen.
- Het vervolgproces (instellen denktank en opstellen eerste actieagenda) gebeurt in 2026 binnen het budget dat u hiervoor in de Kaderbrief 2025 heeft beschikbaar gesteld.
- In dit budget was ook een deelbedrag opgenomen voor een onderzoek naar de behoefte aan bedrijventerreinen. Dit onderzoek is inmiddels uitgevoerd. De belangrijkste bevindingen zijn op hoofdlijnen verwerkt in de Toekomstvisie. Een samenvatting van het onderzoeksrapport heeft u ontvangen en wordt de basis voor een integraal plan van aanpak voor bedrijventerreinen in onze gemeente, zoals eerder door de wethouder is toegezegd.
- Voor uitvoering van acties in de tweejaarlijkse Toekomstagenda worden zo nodig middelen opgenomen in de programmabegroting.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Bijdrage aan o.a.:

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen

SDG 13: Klimaatactie

Inwonersparticipatie

Conform het plan van aanpak toekomstvisie zijn inwoners, ondernemers en organisaties op diverse manieren betrokken bij de tot stand koming van de Toekomstvisie. Ook in het vervolgproces is een prominente rol weggelegd voor inwoners, ondernemers en mensen die werken bij maatschappelijke organisaties in onze gemeente (via de in te stellen denktank).

Publicatie voor bekendmaking

De gemeenteraad heeft de Toekomstvisie Ooststellingwerf 2040 vastgesteld als richtinggevend kader voor al het beleid van de gemeente in de komende jaren. In het vervolgproces is een prominente rol weggelegd

voor inwoners, ondernemers en mensen die werken bij maatschappelijke organisaties in onze gemeente. Er wordt een denktank ingesteld waarin deze groepen samenwerken met de gemeente om de Toekomstvisie in de praktijk vorm te geven.

Vervolg

3 december	Raadscommissie Samenleving procesvoorstel uitwerking en uitvoering Toekomstvisie
16 december	Raadsbesluit procesvoorstel uitwerking en uitvoering Toekomstvisie
Vanaf 2026	• Oprichten van een denktank en opstarten. • De denktank en gemeente evalueren periodiek de voortgang en brengen hierover rapport uit aan de gemeenteraad. • De bedoeling is om de Toekomstvisie over twee jaar en daarna minimaal eens per vier jaar te herbevestigen of te herijken, aansluitend op de start van een nieuwe gemeenteraad en een nieuw college.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Toekomstvisie Ooststellingwerf 2040 incl
 - bijlage 1 Rapport Planbureau Fryslan
 - bijlage 2 Toelichting sterke punten
 - bijlage 3 Rapport bureau Louter Woon aantrekkelijkheid voor jongeren
 - bijlage 4 Samenvatting analyse behoefte bedrijventerreinen.
2. Reactienota
3. Persbericht

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085244477

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 november 2025

Besluit

1. De Toekomstvisie Ooststellingwerf 2040 vast te stellen en daarmee:
 - a. Te bepalen dat de Toekomstvisie leidend is bij nieuw beleid, plannen en investeringen.
 - b. In elk beleidsdocument een paragraaf op te nemen waarin expliciet wordt toegelicht hoe het beleid aansluit bij de Toekomstvisie 2040.
 - c. De Toekomstvisie op te nemen als vast onderdeel in de P&C-cyclus.
2. Het college de opdracht te geven elke twee jaar de raad te informeren over de voortgang en elke vier jaar de voortgangsinformatie zo nodig te combineren met een voorstel over bijstelling van de algehele Toekomstvisie.
3. Het college de opdracht te geven de uitvoering van de Toekomstvisie op te pakken door een denktank in te stellen die samen met de gemeente een tweejaarlijkse Toekomstagenda (actieagenda) opstelt met concrete acties en middelen, die ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.

Besloten in de openbare vergadering van 16 december 2025

, griffier.

, voorzitter.